

สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

The States and Problems Management Quality Assurance System Education in Phrapariyattidhamma School, General Education Section.

สุพรรณ ยากองโค"
Supun Yakongko"

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 1,291 คน/รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
3. แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่งเข้ารับการอบรม หรือเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญไปบรรยาย เพื่อให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, ระบบประกันคุณภาพ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, แผนกสามัญศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

¹ Graduate student. Master of Public Administration Program. Uttaradit Rajabhat University.

^{*} Corresponding author. Tel. 087-1981667 E-mail : supunya2008@windowslives.com

Abstract

The purposes of the research were to study the state and problems management quality assurance system education in Phrapariyattidhamma school, general education section and to create guidelines to improve the quality assurance system education. The population consisted of 410 administrators and teachers of Phrapariyattidhamma School, general education section. The instrument was a 5-rating-scale questionnaire. The statistical analysis was percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results of the research were as follows:

1. The state of management quality assurance system education in Phrapariyattidhamma School, General Education Section in general was at a moderate level and aspect it was found it was at moderate level in all aspects.

2. The problems of administration the Internal Quality Assurance System in Phrapariyattidhamma School, General Education Section in general was at a moderate level and aspect it was found it was at moderate level in all aspects.

3. The way of an educative qualitative guarantee system management of Phrapariyattidhamma School, General Education Section in general such as the office of National Buddhism ought to clearly determine the educative qualitative guarantee operative support policy. Administrators and the concerned authorities ought to support teachers and people who concern learn and understand the educative qualitative guarantee system by sending them seminar or invite the outside experts who are experts go to lecture to teachers and people who concern understand and realize the important of the educative qualitative guarantee system.

Keyword : Management, Quality Assurance System, Phrapariyattidhamma School, General Education Section

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคสังคมข้อมูลข่าวสารที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันรวดเร็วทั่วโลก ทุกประเทศในโลกนี้ต่างตระหนักดีว่าการพัฒนาคุณภาพมนุษย์เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน และเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ คือ การศึกษา จากการประเมินการศึกษาไทยนั้น ไม่ว่าจะประเมินโดยหน่วยราชการของไทยเราเอง หรือโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนไทยนั้น นอกจากจะไม่น่าพอใจแล้ว ยังอ่อนด้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านมากมาย (รุ่ง แก้วแดง, 2544 : 1) ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของไทย โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 จึงได้บรรจุสาระสำคัญเรื่องหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดคุณภาพการอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น ซึ่งระบบนี้จะสามารถสร้างหลักประกันว่าการจัดการการศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพได้มาตรฐาน

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาในรูปแบบหนึ่งที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่เป็นพระภิกษุ สามเณรที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินในรอบที่ 1 มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับการประเมิน 382 แห่ง รับรองมาตรฐาน 28 แห่ง ไม่รับรองมาตรฐาน 354 แห่ง และผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549–2553) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับการประเมิน 391 แห่ง รับรองมาตรฐาน 209 แห่ง ไม่รับรองมาตรฐาน 182 แห่ง (กองพุทธศาสนศึกษา, 2552 : 129–131) จึงแสดงให้เห็นว่า มีโรงเรียนเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ที่สามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษา

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อนำผลของการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีความเจริญก้าวหน้า สามารถเป็นแหล่งวิทยากรสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

1.1 ประชากรเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ปี 2552 จำนวน 1,291 คน/รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ปี 2552 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเคร็คกีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สุวิมล ติรภานันท์, 2548 : 178) โดยเลือกขนาดตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนทั้งหมด นำมาเทียบสัดส่วนผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน แล้วนำจำนวนผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนที่ได้จากการเทียบสัดส่วน นำมาเทียบสัดส่วนแต่ละขนาดสถานศึกษาอีกครั้ง แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย จะได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 123 คน/รูป แต่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีทั้งหมด 6 คน/รูป จึงดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมด จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 125 คน/รูป และครูผู้ปฏิบัติการสอน 285 คน/รูป

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติการสอน	ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติการสอน
ใหญ่	6	114	6	29
กลาง	67	545	45	140
เล็ก	109	450	74	116
รวม	182	1,109	125	285

2. กลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ และขนาดสถานศึกษาเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้การแปลความหมาย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 40)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และข้อเสนอแนะในแบบสอบถามมีลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการโดย

1.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากหนังสือ ตำรา และเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

1.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับ โดยนำมาหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งได้ค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับที่ยอมรับได้

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถูกต้องเหมาะสม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำไปสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 40 รูป/คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.5 นำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.98 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง

1.6 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปจัดเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

2. เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ถึงแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการโดย

2.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับต่ำสุด 3 ข้อ ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับสูง 3 ข้อ และข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์/สังเคราะห์ กำหนดเป็นประเด็นคำถาม เพื่อนำไปสัมภาษณ์หาแนวทางแก้ไขปัญหา

2.2 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยประเด็นปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 นำแนวคำถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยนำมาหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับที่ยอมรับได้

2.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ เพื่อไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติการสอนที่ใช้เป็นประชากร

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากร และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ในกรณีพบข้อบกพร่อง หรือความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ติดตามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ไปตั้งข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ต่อไป

4. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเข้าพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ และนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ ที่จะเข้าสัมภาษณ์
5. ผู้วิจัยบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง และขอความยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์โดยขอบันทึกเสียงการสนทนา ชี้แจงให้ทราบจุดมุ่งหมายในการบันทึกเสียงและการจดบันทึกและเปิดโอกาสให้ซักถามผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจ
6. เริ่มการสัมภาษณ์โดยยึดแนวคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นหลัก ตามความเหมาะสมโดยได้คำนึงถึงว่าครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่เก็บรวบรวมมาแล้วทั้งหมด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for Social Sciences) การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 410 ชุด จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 410 คน/รูปคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในด้านตำแหน่งงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน ร้อยละ 69.51 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 46.34 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ และควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานที่มีตัวแทนจากบุคคลหลายฝ่ายร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ เก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ และให้ครอบคลุมค้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีบุคคลหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการประสานงานกับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ พุดคุยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดควรเข้ามาช่วยเหลือด้านวิชาการสนับสนุนทรัพยากร กำกับ ติดตามให้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษาโดยความร่วมมือของบุคลากรทุกคน และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำแผนไปใช้ปฏิบัติจริง

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้บริหารควรมีการกำหนดระยะเวลาและ ผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานในแต่ละแผนงาน/โครงการ และกำหนดช่วงเวลาในการติดตามผลงาน เป็นการ กระตุ้นให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะบุคคลจากบุคลากรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และภาระงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ควรมีการจัดทำแผนผังโครงสร้างการบริหารการประเมินคุณภาพ การศึกษา และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อความโปร่งใสในการ ประเมิน

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และควรมีการเผยแพร่รายงานให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทราบ และควรมีการนำรายงานคุณภาพการศึกษาไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน กำกับและติดตามให้สถานศึกษา ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการและเปิดโอกาส ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการประชุมวิเคราะห์ แผนงาน/โครงการทุกแผนงาน/โครงการเพื่อหาจุดด้อย และจุดเด่นแต่ละแผนงาน/โครงการ นำปัญหาและ อุปสรรคที่ได้จากการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ นำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาให้ชัดเจนและ สมบูรณ์ แล้วนำแผนงาน/โครงการมาใช้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุป อภิปรายผล

สภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา นิยมนา (2547 : 71) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 พบว่า มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีสภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เพราะสถานศึกษาบางแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดความมั่นใจในการดำเนินงาน และยังไม่มีกระบวนการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ากับการบริหารงานตามปกติ ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ยังไม่มีความชัดเจน เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของชุมชน ท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งการเชื่อมโยงแนวคิดและวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันประกอบกับสภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อยู่ท่ามกลางภาวะที่ขาดแคลนปัจจัยทางการบริหาร ขาดการสนับสนุนจากพระสงฆ์ระดับสูง และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของของหุ้มเพ็ง พันธะจันทร์สุข (2547 : 85) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และสอดคล้องกับการศึกษาของสุแทน โคตรภูเวียง (2533 : 108) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในคณะสงฆ์ภาค 9 พบว่า การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานี้ต้องประสบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้คือ ขาดงบประมาณ ขาดแคลนครูสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ขาดทุนการศึกษาและตำราเรียน ขาดแคลนห้องพยาบาล เวชภัณฑ์ น้ำดื่ม น้ำใช้ ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมแออัดสำหรับพระภิกษุสามเณร และครูอาจารย์ยังขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน เพราะได้รับค่าตอบแทนไม่ตรงตามวุฒิ จึงเป็นผลทำให้สภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงมีสภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับการวิจัยของ อาคม ธนอุดมนาน (2548 : 56) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรีเขต 1 พบว่า มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาของตนเองรวมทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย แต่เนื่องจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่จัดตั้งขึ้นจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้การกำหนดนโยบายเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่ชัดเจน จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

เกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน และการประสานงานจากองค์กรภายนอกมีไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายเท่าที่ควร จึงทำให้ปัญหาการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีปัญหาการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

ด้านการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ และควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานที่มีตัวแทนจากบุคคลหลายฝ่ายร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ เก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ และให้ครอบคลุม ค้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับนิรันดร์ นันทะศรี (2550 : 150) กล่าวว่า ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดอบรม ประชุมสัมมนา เพื่อให้ความรู้ด้านการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลแก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีบุคคลหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษา จัดประชุม/อบรม/สัมมนา/พูดคุยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดควรเข้ามาช่วยเหลือด้านวิชาการ สนับสนุนทรัพยากร กำกับ ติดตามให้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับนิรันดร์ นันทะศรี (2550 : 151) กล่าวว่า สถานศึกษาควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ร่วมจัดทำประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของบุคลากรทุกคน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำแผนไปใช้ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2543 : 21) กล่าวว่า แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนควรยึดแนวทางสำคัญ คือ การวางแผน ทั้งประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหา การกำหนดขอบข่าย และรวบรวมข้อมูลในการกำหนดแผน และการร่วมกันเผยแพร่แผน พร้อมทั้งนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ งาน/โครงการ ดัชนีตัวบ่งชี้ความสำเร็จมีความสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 8) กล่าวว่าในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารควรมีการกำหนดระยะเวลาและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละแผนงาน/โครงการ และกำหนดช่วงเวลาในการติดตามผลงานเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 9) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนด และสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการบริหารจัดการที่จะทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษารับรู้เป้าหมาย

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะบุคคลจากบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และภาระงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับชนิดย์ ไชยแก้ว (2549 : 88) กล่าวว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรพิจารณาหาแนวทางดำเนินการให้ชุมชนและผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษารวมถึงการนำคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดทำแผนผังโครงสร้างการบริหารการประเมินคุณภาพการศึกษา และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อความโปร่งใสในการประเมิน สำนักงานทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (2544 : 12) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องให้บุคลากรทุกคนทุกฝ่าย รวมทั้งผู้บริหารและครูร่วมในกระบวนการโดยเน้นการเป็นผู้นำ การเปิดโอกาสให้ทุกคนมาร่วมทำงาน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างทีมงาน กำหนดงานและมีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคนในสถานศึกษาและชุมชน โดยการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนา

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และควรมีการเผยแพร่รายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ และควรมีการนำรายงานคุณภาพการศึกษาไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป สอดคล้องกับสมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544 : 42) กล่าวว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินผลภายใน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก จุดประสงค์สำคัญในการรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อเผยแพร่ผลการประเมินที่ได้รับจากการประเมินผลภายในให้แก่ บุคลากร ครู อาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบผลการประเมินรายงานผลการประเมินตนเองมีประโยชน์ ทั้งการใช้เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงตนเองให้สามารถดำเนินการได้ดีขึ้น และเพื่อใช้แสดงให้เห็นสาธารณชน หรือคณะกรรมการการประเมินภายนอกได้รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ ควรส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตาม ให้สถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการและเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการประชุมวิเคราะห์แผนงาน/โครงการทุกแผนงาน/โครงการเพื่อหาจุดด้อย และจุดเด่นแต่ละแผนงาน/โครงการ นำปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ นำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาให้ชัดเจนและสมบูรณ์ แล้วนำแผนงาน/โครงการมาใช้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 15) กล่าวว่า การทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนั้น สถานศึกษาควรตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมอยู่เสมอ โครงการ/กิจกรรมที่ต้องคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ส่งผลถึงผู้เรียน การพิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่ทำต่อไปหรือไม่นั้นควรพิจารณาดังนี้ ถ้าเป็นโครงการที่ดี สมควรดำเนินต่อไปก็ดำรงโครงการนั้นไว้ ถ้าเป็นโครงการที่ดี แต่ยังดำเนินการไม่สำเร็จหรือไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะมีจุดบกพร่อง ถ้าปรับปรุงแก้ไขสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ก็ดำเนินการต่อไปและทำให้ดียิ่งขึ้น ถ้าเป็นโครงการที่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ก็พัฒนาดำเนินโครงการนั้นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

หากมีเหตุการณ์ หรือสิ่งที่สื่อเค้าว่าจะเกิดปัญหาต้องหาทางป้องกันไว้ก่อน ต้องจัดทำโครงการใหม่ขึ้นเพื่อป้องกันปัญหา

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะประสบความสำเร็จได้นั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน ประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และในสถานศึกษาควรเริ่มจากการที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ทำงานเป็นทีม มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพร้อมที่จะรองรับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารภาครัฐ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและคณะสงฆ์ ควรจัดประชุมเสวนาหาแนวทางร่วมกัน เพื่อพัฒนา สนับสนุนการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรมีการวางแผนพัฒนาผู้บริหารและครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและได้รับทราบกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับใหม่ๆ
3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้สถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อให้การบริหารและการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
4. รัฐบาลและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรมีการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นประจำทุกปีและต่อเนื่อง
5. ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรพิจารณาจัดสรรอัตราบุคลากรที่เข้ามาทำหน้าที่การเรียนการสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถและมีสวัสดิการ นิตยภัตหรือค่าตอบแทนตรงตามวุฒิ
6. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของประชาชนที่มีฐานะยากจน และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตชนบท นักเรียนที่เข้ารับการศึกษาก็มีฐานะทางครอบครัวยากจน มีปัญหาทางครอบครัว โรงเรียนจึงต้องนำงบประมาณมาช่วยเหลือ เกื้อกูลนักเรียนในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน และการบริหารด้านอื่นๆ ประกอบกับ

งบประมาณซึ่งได้รับอุดหนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไม่เพียงพอ ทำให้โรงเรียนขาดงบประมาณในการบริหารจัดการโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา คณะสงฆ์ผู้เกี่ยวข้อง ควรรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ แล้วนำเสนอภาครัฐ เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและทัดเทียมสถานศึกษาสังกัดอื่น และอีกแนวทางหนึ่ง คณะสงฆ์ทุกระดับชั้น ควรชักนำ ปลูกฝังให้ประชาชนทั่วไปได้บริจาคทุนทรัพย์ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์มากกว่าการสร้างศาสนวัตถุเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่ม หรือการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมีความหลากหลายทางมิติมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลหรือแนวทางที่เจาะจง เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมการศาสนา. (2543). การประเมินผลการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- กาญจนา นิยมนา. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนิตย์ ไชยแก้ว. (2549). สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นิรันดร์ นันทะศรี. (2550). การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา โครงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โครงการประกันคุณภาพ การศึกษา ลำดับที่ 5. www.moe.go.th
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. กองพุทธศาสนศึกษา. (2552). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธ ศาสนาแห่งชาติ.
- สุเทิน โคตรภูเวียง. (2533). การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในคณะสงฆ์ ภาค 9. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2548). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หุ้มเพ็ง พันระจันทรสุข. (2547). สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อาคม ธนอุดมมาน. (2548). ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.